

Styrelsen	2022-09-21
Handling nr	8.2
Handläggare	Camilla Tuneberg
Daterad	2022-08-31
Reviderad	

**Till
Styrelsen för Västtrafik AB**

Prisjustering 2023

FÖRSLAG TILL BESLUT

Under förutsättning att kollektivtrafiknämnden godkänner besluten, föreslås styrelsen besluta

- att genomföra en prishöjning med i genomsnitt 2,6% på samtliga biljetter,
- att den föreslagna förändringen börjar gälla från och med den 8 januari 2023, samt
- att prishöjningen för Västtrafiks andel av Öresundstågs priser sker i samband med att övriga Öresundstågs priser höjs i december 2022.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Maria Björner Brauer

BAKGRUND

Generell prisjustering

Den 5 maj 2022 tog Kollektivtrafiknämnden i Västra Götaland ett inriktningsbeslut om prisjustering för 2023. Västtrafik fick i uppdrag att genomföra en prisjustering på 2,6% i genomsnitt.

Västtrafiks viktigaste och största uppdrag de närmsta åren är fortsatt att återfå de kunder som förlorats under covid-19 pandemin. De restriktioner som kollektivtrafiken drabbades av under pandemin medförde en stor nedgång i resande med Västtrafik och med kraftigt minskade biljettintäkter som följd under 2020 och 2021. Även om resandet är på väg att stabiliseras behöver förändrade resandemönster och beteenden beaktas. Den rådande samhällssituationen i Sverige och världen med snabbt stigande bränslepriser och en hög inflation gör det extra svårt att bedöma kundernas reaktioner och känslighet inför en prisförändring. Även vilka intäkter en prisjustering kommer att generera är svårbedömt.

Prisjusteringen föreslås träda i kraft söndagen den 8 januari 2023.

Beräknad effekt på intäkterna 2023

Prisjusteringen på 2,6% i genomsnitt förväntas generera intäkter motsvarande cirka 65 – 75 mnkr. Spannet beror på vilket antagande som görs kring resenärernas priskänslighet, samt osäkerheten i den förväntade sammansättningen mellan enkel- och periodbiljetter under 2023. En högre andel periodbiljetter jämfört med 2022 skulle innebära något högre intäkter. Den genomsnittliga prisökningen för respektive biljettkategori viktas utifrån hur stor del av intäkterna respektive biljett står för. De nya priserna avrundas till närmsta 1- och 5-krona beroende på biljettyp. Avrundningarna innebär att prisökningen inte blir 2,6% i samtliga fall, utan i vissa fall högre (se enkelbiljetter) och i andra fall lägre (se periodbiljetter).

Mot bakgrund av stigande bränslepriser och hög inflation bedöms priskänsligheten för prishöjning i kollektivtrafiken vara lägre än föregående år. Bedömningen är att priselasticiteten är 0,3 till 0,4. Tillsammans med förväntad sammansättning mellan enkel- och periodbiljett ger prisjusteringen ökade intäkter enligt nedan:

Tabell 1. Prisjustering per biljettyp och beräknad effekt på intäkterna 2023

Biljettyp	Beräknad förändring i intäkter (mnkr)	Genomsnittlig prisökning
Enkelbiljett/Kontoladdning	25–30	3,0%
Periodbiljett	20–27	2,5%
Skolbiljett	14	2,5%
Tillköp	6	2,6%
Totalt	65 – 75	2,7%

ÄRENDEGENOMGÅNG

Västrafiks biljettsortiment är indelat i ett grundsortiment samt övriga biljetter. I grundsortimentet ingår biljetter för zon A, B, C, AB, BC och ABC samt biljett Mini (en periodbiljett som finns i tätorterna Borås, Skövde, Trollhättan/Vänersborg och Uddevalla), biljett Extra (som gäller över länets gränser) och biljetten Zon ABC Fritid (en periodbiljett som gäller för ungdomar under 20 år). Det finns ingen biljett som heter AC eftersom zon A och C inte ligger bredvid varandra.

En enkelbiljett kan ha två olika prisnivåer. Kunden kan köpa en enkelbiljett för ordinarie pris i appen Västrafik To Go eller via kontoladdning på ett Västrafikkort. Biljetter som köps ombord eller i butik har ett servicepris som är 20 procent högre än det ordinarie priset för biljetten.

Prisjustering per typ av biljett

Enkelbiljettpris

Prisjusteringen för enkelbiljetter baseras på priset för en enkelbiljett för en vuxen i 1 zon. Priset för en enkelbiljett för en ungdom i 1 zon motsvarar 75% av priset för vuxenbiljetten. Biljettpriserna avrundas till hela kronor. Enkelbiljettspriset för 2–3 zoner motsvarar enkelbiljett 1 zon multiplicerat med antalet zoner.

Sammantaget görs en prisjustering med 2,9% för enkelbiljetter vuxen och 3,8% för enkelbiljetter ungdom. För vuxen är ökningen 0,3 procentenheter högre än föreslagen prishöjning, detta till följd av att avrundningar gjorts till hela kronor. För ungdom beror den högre höjningen på att en höjning uteblev helt år 2022 på grund av avrundning och förhållandet mellan vuxen- och ungdomsbiljett.

Periodbiljettspris

Prisjusteringen för periodbiljetter baseras på priset för en periodbiljett 30 dagar vuxen i respektive zon.

Priset för en periodbiljett 30 dagar ungdom motsvarar 75% av priset för vuxenbiljetten i respektive zon. Biljettpriserna avrundas till fem kronor. Priset för periodbiljett 90 och 365 dagar beräknas genom att multiplicera priset för en periodbiljett 30 dagar med 2,7 respektive 10.

Priset för dygnsbiljetter beräknas utifrån priset för en dygnsbiljett 1 zon vuxen. Priset för en dygnsbiljett 1 zon ungdom motsvarar 75% av priset för vuxenbiljetten. Biljettpriserna avrundas till fem kronor. Priset för en dygnsbiljett i 2–3 zoner motsvarar dygnsbiljett 1 zon multiplicerat med antalet zoner. En 3-dygnsbiljett prissätts som två 1-dygnsbiljetter.

Sammantaget görs en prisjustering med 2,1 – 2,9% för periodbiljetter och flexbiljett för vuxen och ungdom, med variation utifrån biljettyp och zongiltighet. Priset på dygnsbiljetter för vuxen och ungdom höjs inte under 2023. Detta till följd av avrundningen till jämna 5 kronor. Avrundning medförde en höjning på 4,5% föregående år, varför höjningen uteblir 2023.

Prislista

Tabell 2. Priser för 1 till 3 zoner för år 2022, 2023 samt föreslagen procentuell skillnad

Biljettyp	1 zon (A, B, C)			2 zoner (AB, BC)			3 zoner (ABC)		
	Pris kr 2022	Pris kr 2023	Skillnad (%)	Pris kr 2022	Pris kr 2023	Skillnad (%)	Pris kr 2022	Pris kr 2023	Skillnad (%)
Vuxen									
Enkel (ordinarie pris)	35	36	2,9%	70	72	2,9%	105	108	2,9%
Enkel (Servicepris)	42	43	2,4%	84	86	2,4%	126	129	2,4%
1 dygn	115	115	0,0%	230	230	0,0%	345	345	0,0%
3 dygn	230	230	0,0%	460	460	0,0%	690	690	0,0%
Flex	620	635	2,4%	930	955	2,7%	1 425	1 460	2,5%
30 dagar	815	835	2,5%	1 225	1 260	2,9%	1 870	1 920	2,7%
90 dagar	2 200	2 255	2,5%	3 310	3 400	2,7%	5 050	5 185	2,7%
365 dagar	8 150	8 350	2,5%	12 250	12 600	2,9%	18 700	19 200	2,7%
Ungdom									
Enkel (ordinarie pris)	26	27	3,8%	52	54	3,8%	78	81	3,8%
Enkel (Servicepris)	31	32	3,2%	62	64	3,2%	94	96	2,1%
1 dygn	85	85	0,0%	170	170	0,0%	255	255	0,0%
3 dygn	170	170	0,0%	340	340	0,0%	510	510	0,0%
Flex	465	475	2,2%	700	715	2,1%	1 070	1 095	2,3%
30 dagar	610	625	2,5%	920	945	2,7%	1 405	1 440	2,5%
90 dagar	1 645	1 690	2,7%	2 485	2 550	2,6%	3 795	3 890	2,5%
365 dagar	6 100	6 250	2,5%	9 200	9 450	2,7%	14 050	14 400	2,5%

Tabellen visar biljettpreiser för 2022 samt 2023 utifrån föreslagen prisjustering. Priset på enkel- och periodbiljetter avrundas till jämna 1 respektive 5 kronor. Detta medför att den procentuella förändringen kan variera mellan olika biljetter. Priset för en ungdomsbiljett motsvarar 75 procent av priset för en vuxenbiljett. I vissa fall kan detta innebära att priserna efter avrundning blir oförändrade (se dygnsbiljetter) eller något högre än 2,6 procent (se enkelbiljett ungdom). Prisförändring för skolkort är 2,5 procent och för tillköp 2,6 procent.

Biljett Mini

Tabell 3. Priser för Mini 2022, 2023 samt föreslagen procentuell skillnad

Biljettyp	Pris kr 2022	Pris kr 2023	Skillnad
Vuxen			
30 dagar	715	730	2,1%
90 dagar	1 930	1 970	2,1%
365 dagar	7 150	7 300	2,1%
Ungdom			
30 dagar	535	550	2,8%
90 dagar	1 445	1 485	2,8%
365 dagar	5 350	5 500	2,8%

Biljett Zon ABC Fritid

Tabell 4. Priser för Zon ABC Fritid 2022, 2023 samt föreslagen procentuell skillnad

	Pris kr 2022	Pris kr 2023	Skillnad
30 dagar	610	625	2,5%
90 dagar	875	900	2,9%

SAMMANFATTNING

Sammanfattningsvis är den rådande situationen som Sverige befinner sig i densamma som när inriktningsbeslutet togs i maj 2022. Den ökande inflationstakten, historiskt höga drivmedelspriser och det rådande säkerhetsläget i Europa gör att situationen är svårbedömd. Även om Västtrafik återhämtar sig beträffande biljettintäkterna, har kostnaderna ökat avseende bränslepriser, vilket påverkar Västtrafiks totala kostnadsmassa.

Västtrafik har i beräkningen tagit hänsyn till att biljettmixen kan komma att förändras där andelen periodbiljetter kan bli högre under 2023 än vad den var 2022. Av den anledningen bör inte prisnivåerna mellan biljettyperna förändras innan ett nytt resandebeteende stabiliserats.

Utifrån en samlad bedömning föreslås beslut om prisjusteringen följa inriktningsbeslutet om 2,6% jämnt fördelat över samtliga biljetter.

I inriktningsbeslutet om prisjustering ingick också att återkomma med förslag kring korta enkelresor över zongräns samt redovisa uppföljning av införandet av den nya zonstrukturen, flexbiljetten och sommarerbjudandet. Detta arbete genomförs under hösten 2022 och underlag för beslut om korta enkelresor över zongräns läggs fram parallellt med underlag för prisbeslut i september (separat styrelsehandling). Övriga uppföljningar redovisas i december.

//

Bilagor:

1. Övriga biljetter
2. Västtrafiks zoner

Bilagor

Bilaga 1. Övriga biljetter

Biljett Extra

Periodbiljett som går över länets gränser kallas för Extra. Biljetter och biljettpriiser skiljer sig åt mellan länen och är beroende av respektive grannläns prisjustering. De visas därför inte i tabell här.

Kosterbiljetter

Särskilda villkor och regler gäller för resa med Kosterbåtarna. Enkelbiljetter till Koster räknas som ett tillägg till de vanliga zonerna och tillägget har samma pris som en enkelbiljett. En enkelbiljett mellan Strömstad och Koster, prissätts alltså motsvarande enkelbiljett för två zoner. Prisjusteringen för Kosterbåtarna kommer därför att följa ordinarie prisjustering.

Seniorbiljett

Seniorkorten och övriga tillköp följer den generella prisökningen.

Skolbiljett

Prisjusteringen på skolbiljetterna motsvarar prishöjningen för periodbiljett ungdom generellt (2,5%).

Bilaga 2 - Västtrafiks zoner

